

Wspomnienie pośmiertne o Profesorze Stanisławie Hadym

Polska medycyna, a w szczególności anestezjologia poniosła wielką stratę. 25 kwietnia 2005 r. odszedł na swój ostatni, wieczny, lekarski dyżur prof. Stanisław Hady, znakomity anestezjolog, chirurg i nauczyciel akademicki.

Urodził się 3 marca 1927 roku w Łapajówce. Podczas okupacji w latach 1942–1943 pracował fizycznie w majątku Czartoryskich w Pełkiniach. Przez następne dwa lata działał w szeregach Armii Krajowej. Liceum Ogólnokształcące ukończył w 1949 w Jarosławiu. Dyplom lekarza uzyskał w 1954 roku w Akademii Medycznej w Krakowie. Po ukończeniu studiów otrzymał nakaz pracy w Szpitalu Wojewódzkim w Rzeszowie. Od 1 września rozpoczął pracę na Oddziale Chirurgii Ogólnej, aby w trzy lata później uzyskać pierwszy stopień specjalizacji w tej dziedzinie, a w 1959 roku drugi stopień w zakresie anestezjologii

i intensywnej terapii, z którą było związane całe Jego dalsze zawodowe i naukowe życie.

1 stycznia 1960 roku został powołany na stanowisko kierownika Działu Anestezjologii, a z dniem 1 maja 1972 roku na ordynatora nowo utworzonego Oddziału Intensywnej Terapii. Od 1963 roku pełnił obowiązki specjalisty wojewódzkiego ds. anestezjologii, a od grudnia 1981 do końca 1992 roku również funkcję członka Krajowego Nadzoru Specjalistycznego. W 1965 roku uzyskał stopień dr n. med. w Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi, a w 1977 dr hab. n. med. CSK WAM w Warszawie.

1 października 1978 roku Minister Zdrowia i Opieki Społecznej powołał go na stanowisko docenta Akademii Medycznej w Krakowie, a 4 maja Rektor tejże Akademii na stanowisko kierownika Kliniki Intensywnej Terapii z Zakładem Anestezjologii w Instytucie Medycyny Klinicznej w Rzeszowie, który został utworzony na bazie Szpitala Wojewódzkiego, gdzie pracował do 30 września 1991 roku, tj. do czasu likwidacji Instytutu Medycyny Klinicznej.

Od 1982 do 1991 roku był członkiem Komisji Patofizjologii Polskiej Akademii Nauk. W tym okresie poza pracą zawodową wykazywał się szczególną aktywnością naukowo-dydaktyczną; brał czynny udział w kongresach, zjazdach i konferencjach w kraju i za granicą, wygłaszając wiele referatów.

Przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego dwukrotnie przebywał na stażu w Instytucie Anestezjologii i Intensywnej Terapii na Uniwersytecie Marcina Lutra w Halle.

Organizował wiele konferencji na terenie woj. rzeszowskiego, w tym dwie o zasięgu europejskim, dotyczących stanu zagrożenia życia i możliwości terapeutycznych oraz postępów w anestezjologii.

Pod Jego kierunkiem 42 lekarzy uzyskało specjalizacje z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii, w tym 14 drugiego stopnia.

Był członkiem wielu towarzystw naukowych. Pełnił funkcję prezesa Oddziału Rzeszowskiego Towarzystwa Anestezjologów Polskich przez dwie kadencje, a przez trzy był członkiem Zarządu Głównego Towarzystwa Lekarskiego w Rzeszowie, za co otrzymał odznaczenie – Zasłużony dla PTL.

Ponadto posiadał inne odznaczenia za całokształt pracy zawodowej, naukowej i dydaktycznej, takie jak Zasłużony dla Województwa Rzeszowskiego, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. W 1988 roku otrzymał nagrodę Urzędu Wojewódzkiego za wkład pracy, ukierunkowanie i zapewnienie wysokiego poziomu usług w zakresie anestezjologii, jak również za wdrażanie osiągnięć nauk medycznych do praktycznej działalności zakładów ochrony zdrowia na terenie regionu rzeszowskiego.

1 października 1991 roku został powołany przez Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie na stanowisko profesora nadzwyczajnego i kierownika Zakładu Fizjologii Instytutu Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego.

Był autorem skryptu pt.: „Zarys Fizjologii Człowieka” przeznaczanego dla potrzeb studentów oraz dla nauczycieli.

Dotychczasowy obszerny i znaczący dorobek naukowy Profesora Hadego był zawarty w ponad 60 publikacjach, które koncentrowały się na trzech kierunkach badawczych. Pierwszy dotyczył problemów ze znieczuleniem, drugi stanów zagrożenia życia związanych z niewydolnością oddychania i krążenia, a trzeci ostrych zatruc.

Wszystkie prowadzone przez Profesora badania wymagały znakomitej znajomości fizjologii oddychania, krążenia i działalności centralne-

go systemu nerwowego. Wiele prac dotyczyło leczenia anestezjologicznego chorób układu oddechowego z opisami własnych doświadczeń, we współpracy z takimi specjalnościami jak interna, pediatria i neurologia. W szeregu prac wykazano, że zastosowanie respiratora w niewydolności oddechowej – bez względu na przyczynę – powodowało pełny powrót do samoistnego, wydolnego oddechu. Szereg publikacji dotyczyło współpracy anestezjologa ze specjalistami z dziedzin zabiegowych, np. w leczeniu rozległych oparzeń u dzieci. Kilka doniesień omawiało zwalczanie bólu, a jedna monografia poświęcona rażeniu prądem elektrycznym uzyskała bardzo wysokie oceny w latach sześćdziesiątych ubiegłego stulecia. Zainteresowania Profesora koncentrowały się na wpływie wysiłku fizycznego na poszczególne narządy i układy u człowieka.

Ogrom pracy i wysiłku włożył Profesor Hady, wprowadzając osiągnięcia anestezjologii do kliniki oraz własną wiedzę z zakresu fizjologii człowieka do dydaktyki w naszej uczelni.

W swoim niezwykle pracowitym życiu kierował się zawsze głęboką troską o chorego i młodych adeptów sztuki anestezjologicznej, a później studentów Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie i Uniwersytetu Rzeszowskiego.

ŻEGNAJ DROGI PROFESORZE. NIE WSZYSTEK ODCHODZISZ, ALBOWIEM ZGODNIE Z TREŚCIĄ EPITAFIUM RZYMSKIEGO „NON OMNIS MORIAR” POZOSTAŁO TWOJE NAUKOWE DZIEŁO.

Ryszard Cieślík